

ПРАВО НА НАКНАДУ ТРОШКОВА ПРЕВОЗА - ТЕРЕТ ДОКАЗИВАЊА

Суд ће, применом правила о терету доказивања, и поред закључка да запослени има право на накнаду трошкова превоза од куће до места рада и назад, одбити тужбени захтев ако запослени није предложио одговарајуће писане доказе (потврду саобраћајног предузећа, аутобуску карту) или навођење доказа вештачењем на основу којег би се утврдила висина утуженог потраживања, односно висина накнаде спорних трошкова.

Из образложења:

Првостепеном пресудом обавезана је тужена школа да тужиљи на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, за период од 5. априла 2014. године до 1. септембра 2016. године исплати месечно износ од по 2.600,00 динара са законском затезном каматом. Против такве пресуде жалбу је изјавила тужена школа.

По оцени овог суда жалба је основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у радном односу на неодређено време у туженој школи, на пословима помоћног радника – чистача, а живи у селу ... код ... У спорном периоду тужена је тужиљи исплаћивала накнаду трошкова превоза ради доласка и одласка са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, на релацији Б.- Д. Утврђено је и да је од места становања тужилце до аутобуског стајалишта у насељу Б. раздаљина 1 километар, коју је тужилца прелазила сопственим превозом-аутомобилом, а те трошкове тужена јој није плаћала. Тужбом је потраживала накнаду трошкова превоза за ову релацију, у висини од по 2.600,00 динара, месечно.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужилце основан, закључивши да је тужилца имала стварне и нужне трошкове за долазак и одлазак с посла, од места становања у насељу Б., до аутобуског стајалишта у насељу Б., те да јој припада накнада по овом основу у висини коју по овом основу остварују и други запослени код тужене који не користе јавни превоз.

Међутим, основано се жалбом тужене указује на то да се на основу утврђених чињеница закључак првостепеног суда о основаности тужбеног захтева не може прихватити. Закон о раду обавезује послодавца да запосленом накнади трошкове превоза у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Превозном картом у јавном саобраћају сматра се трошак по основу превоза запосленог од места становања до места рада. Законом се не прецизира врста превозне карте (једнократна – за возњу у једном правцу, дневна или месечна), нити се прецизирају услови под којима ће послодавац утврдити удаљеност места рада од места становања запосленог, али се упућује на то да се трошкови превоза надокнађују запосленом у складу са општим актом и уговором о раду.

То значи да послодавац треба својим општим актом или уговором о раду са запосленим да утврди ближе услове и критеријуме под којима запослени ово право може да оствари. Уколико послодавац то не учини, одредбе Закона о раду и Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика примениће се непосредно.

Ако се ради о накнади трошкова превоза у граду, где функционише градски превоз, послодавац треба да надокнади запосленом превоз у висини цене превозне карте за градски превоз који функционише у том граду, а уколико није успостављен градски саобраћај на релацији или делу релације коју запослени прелази до посла и назад, послодавац треба да надокнади запосленом превоз у висини цене превозне карте приближне релације на којој је успостављена аутобуска линија. Удаљеност места становања запосленог од места рада у сваком случају мора бити толика да запослени има реалну потребу за коришћењем превоза, при чему није од значаја да ли јавни превоз користи или на посао иде сопственим превозом (нпр. аутомобилом) или пешице.

Одредбом члана 25. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 12/09 и 67/11), који је био у примени од 21. септембра 2011. године до 13. јануара 2015. године, утврђено је право запосленог на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до 5. у месецу за претходни месец, уколико се накнада исплаћује у новцу.

Одредбом члана 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, број 21/15), који је у примени од 5. марта 2015. године, прописано је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до 5. у месецу за претходни месец, уколико (послодавац) није обезбедио сопствени превоз. Уколико је перонска карта услов коришћења превоза, сматра се да је иста саставни део трошкова превоза.

Дакле, да би постојала обавеза послодавца да запосленом накнађује трошкове превоза долазак и одлазак са рада, неопходно је да запослени имао одређене трошкове на име превоза. Уколико запосленом није обезбеђен превоз за долазак и одлазак са рада (сопствени превоз послодавца). Он има право на накнаду трошкова превоза само за дане када је долазио на посао и то у складу са општим актом послодавца.

У конкретном случају и по оцени овог суда раздаљина коју тужиља прелази од места становања у насељу Б. до првог аутобуског стајалишта са којег полази аутобус којим путује до места рада у Д. оправдава накнаду трошкова превоза и указује на то да тужиљи трошкови по овом основу нису у потпуности надокнађени исплатом превоза на раздаљини од првог аутобуског стајалишта до места рада.

Међутим, тужиља у спроведеном поступку није доказала висину потраживања које тужбеним захтевом потражује, због чега је њен захтев морао бити одбијен. Правилном о терету доказивања, које је регулисано одредбом члана 231. ЗПП-а, прописано је да ако суд на основу изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице закључује применом правила о терету доказивања, а странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање неког права, ако законом није другачије прописано.

Како је тужена оспорила тужбени захтев у целини, према правилима о терету доказивања у смислу одредбе члана 231. ст. 1. и 2. ЗПП, тужиља је била дужна да предложи одговарајуће писане доказе (потврду саобраћајног предузећа, аутобуску карту) или извођење доказа вештачењем на основу којег би се утврдила висина утуженог потраживања, односно висина накнаде спорних трошкова. Како тужиља није предложила извођење доказа на основу којих би се висина потраживања могла утврдити, није било места усвајању тужбеног захтева, јер суд изводи само доказе које су странке предложиле, сагласно члану 7. Став 2 ЗПП. **(Пресуда Апелационог суда у Нишу, Гж1 1748/2018 од 1. новембра 2018)**